

ορίπατό τους στά προχώματα, κ' έτρεχαν σ' όλα τὰ πανηγύδια των περιχώρων. Τό βράδι, όταν έγύριζαν από τους μακρινούς δρόμους των προαστίων, δέν έλεγαν τίποτε κ' έσφιγγαν γλυκά τὰ χέρια τους. 'Η καρδιά τους είναν φουσκωμένη από μιὰ χαρά που δέν εΐξεραν πώς νά μιλήσουνε γι' αυτήν. 'Η Κλεμάνς, μιὰ φορά τραγούδησε στό Βαλεντίνο, μιὰ ρομαντίνα, όπου γίνονταν λόγος γιά μιὰ κορφή σ' ένα μπαλόνι και γιά ένα πρίγκιπα που τής φιλούσε τὰ μαλλιά. Κι' ο Βαλεντίνος βρήκε τό τραγούδι αυτό τόσο όμορφο, ώστε τὰ μάτια του μούσκεψαν από δάκρυα.

Όταν τελείωσαν όλες οι διατυπώσεις, ο γάμος τους ορίστηκε γιά ένα Σάββατο. Οταν παντρεύονταν ησυχά ησυχά. Ο Βαλεντίνος πήγε νά ζητήσει πληροφορίες στην εκκλησία, μιὰ έπειδή ο παπάς του ζήτησε έξη φράγκα, ειπε πώς δέν είχε ανάγκη από τή λειτουργία του και η Κλεμάνς φώναζε ότι ο γάμος στό Δημαρχείο τους έφτανε. Στην άρχή ειπανε νά μην κάνουνε καθόλου γλέντι. 'Επειτα γιά νά μη φανούν πώς παντρεύονται στά κρυφ', απέφτησαν νά οργανώσουν ένα πικ-νικ σ' ένα μαγαζί, όπου κάθε προσκαλεσμένος θά πλήρωνε κί' ένα φράγκο. Οι καθόντουσαν δεκαοχτώ πρόσωπα στό τραπέζι. 'Η Κλεμάνς θάφερνε τρεις παντρεμένες φίλενάδες τής. Ο Βαλεντίνος πάλι στρατολόγησε ένα σωρό μαραγκούς και τσιρανόδρους, με τις γυναίκες τους. 'Η συνάντηση στό μαγαζί, θά γίνονταν στις δύο τή νύχτα, γιάτι σκοπούσαν νά κάνουν έναν περιπάτο πριν άπό τόν δείπνο.

Στό Δημαρχείο, ο Βαλεντίμος κ' η Κλεμάνς, παρουσιάστηκαν συνοδευόμενοι μονάχα από τους μάρτυρες των. Ο Βαλεντίμος είχε βγάλει τις λίγδες από τή ρεντιγκότα του, η Κλεμάνς, έδω και τρεις μέρες, ξενοχτούσε γιά νά επιδιορθώσει ένα παλιό μπλέ φόρεμα που, κάποινα από τις φιλανδές τής, πού ψηφία άπό αυτή, τής το είχε πουλήσει γιά δέκα φράγκα. Φορούσε ε' α σκουφάκι στολισμένο με κόκκινα λουλούδια. Και είναν τόσο όμορφη, με την κοριτσιότικια άσπραδα τής, και άπό τις τρελλές μπουκλες των ξανθών τής; μαλλιών, ώστε ο δήμαρχος τής χαμογέλασε παρρηκά. Όταν ήρθε η σειρά τής νά πετ' ο 'ναί', έννοιωσε τό Βαλεντίνο νά τήν σπρώχνει με τόν άγκώνα κ' έσκασε στό γέλιο. 'Ολοι γέλασαν μες τήν αίθουσα, κί' αυτά τὰ παιδιά του γαρφίριου. Περούσε σά μιὰ πνοή νεστήτος μεσ' από τὰ κτριναμένα φώλλα του Κώδικος. 'Επειτα όταν ήρθε ή ώρα νά ύπογράψη ο Βαλεντίμος, ανέστησαν οι μάρτυρες. Εκείνος χάραξε ένα σταυρό γιάτι δέν εΐξερε γράμματα. 'Η Κλεμάνς έκανε μιὰ μεγάλη μουντζούρα με τό μελάνι. 'Ολοι έδωσαν γιά τους φτωχούς από δύο πεντάρες. Μονάχα, η νιόπαντρα, άφοσ έψιξε και ξανάψιξε τις τσέπες τής, έβγαλε κ' έδωσε πενήντα λεπτά.

Στις δύο ή ώρα βρισκόντουσαν όλοι μαζεμένοι στό μαγαζί που είχαν ορίσει. Έφυγαν από κει και πήγαν στό δρυφώματα γιά νά περπατήσουν. 'Επειτα οι άντρες έπαιξαν τήν τυφλόμωια μέσα σέ μιὰ τάφορ. Όταν κανένας από τους μαραγκούς, έπιανε καμιά γυναίκα, τήν εκρατούσε μιὰ στιγμή στην άγκυλιά του και τήν κροφτοκοιτούσε. Εκείνη, ξεφώνιζε λέγοντας ότι αυτό άπαγορεύεται και ότι δέν έκανε, καλά νά τήν τοιμπά. 'Ολοι γέλασαν κ' ετάραξαν τήν ερμηική εκείνη γωνιά με μιὰ τέτοιμ φασαρία, ώστε τὰ σπουγγίτια τρομαγμένα πετούσαν από τὰ δέντρα στό μάκρος του κυκλικού δρόμου. Στό γυρισμό, τρία παιδιά αναγκάστηκαν νά τὰ πάρουν οι πατέρες τους καθάλλα στον ώμο γιάτι δέ μπορούσαν πιά νά περπατήσουν.

Μά αυτό δέν έμποδισε κανένα νά φάει με μιὰ διαβολερμένη όρεξη τό βράδι, στό δείπνο. 'Ολοι τους θέλανε νά φάνε γιά τό ένα φράγκο που είχαν πληρώσει. 'Επλήρωσαν, δέν είν' έτσι; Μπορούσανε λοιπόν ν' άδειάσουν τὰ πιάτα τους. Γι' αυτό έπρεπε νά δει κανείς πώς οι καλεσμένοι καθόριζαν και τὰ κόκκαλα. Δέν άφισαν τίποτε στην κουζίνα. Ο Βαλεντίμος; που οι σύντροφοί του ήθελαν νά τόν μεθύσουν γιά νά γελάσουν, πρόσεχε πολύ τό ποτήρι του. Μά η Κλεμάνς που δέν έπιανε ταχτικά κρασί καθαρό, είχε κοκκινίσει και μιλούσε σαν ίσσια. Στά επιδόρπια, άρχισαν, τὰ τραγούδια. Καθίνας ειπε και τό δικό του. 'Επί τρεις ώρες άντηγόσαν οι διάφορες στροφές. 'Ο ένας τραγουδούσε μιὰ ρομαντίνα, όπου γίνονταν λόγος γιά τή Βενετία και τις γονοδέες τής. 'Ο άλλος είχε ειδικότητα στό κομμάτι τραγουδάκια κ' έξιστορούσε τ' αποτελέσματα του κρασιού' ένας τρίτος ειπε κάποιο τραγούδι λίγο ελεύτερο, που οι κυρίες, γελώντας δυνατά τό συνόδευαν χτυπώντας τα μαχαίρια τους στό πάθιο.

Όσοσ, όταν ήρθε ή ώρα νά πληρώσουν, τὰ χάλασαν. Ο καταστηματαρχής ζητούσε συμπληρωματικά κ' άλλα λεπτά. Πώς; κί' άλλα λεπτά; Δέν είχαν συμ-

φώνησει ένα φράγκο, όχι πού πολύ. Κ' επειδή ο ταβερνιάρης φοβέφει πώς θά προκαλέσει τους χωροφύλακες τό πράγμα πής άσχημο όρσο, ήρθαν στά χέρια, και πολλοί από τους προσκαλεσμένους πήγαν νά περάσουν τήν ύπόλοιπη νύχτα τους στό τμήμα. Έυτυχώς οι νιόπαντροι είχαν τή φρονιμάδα νά τό σκάσουν με τρόπο, μόλις άρχισε ή φασαρία.

Εΐταν τέσσερες ή ώρα τό πρωτ, όταν ο Βαλεντίμος κ' η Κλεμάνς γύρισαν στην κάμαρη τής τελευταίας, όπου είχαν άποφασίσει νά μείνουν ως τόν ερχόμενο ήφλα. Κατέβηκαν όλο τό πρόσταιο του 'Αγίου 'Αντωνίου με τὰ πόδια. Βάδισαν καλύ γρήγορα κί' έτσι δέν έννοιωσαν τήν ψυχρό άνεμο που φρουσε. Και μόλις έκλεισαν τήν πόρτα τους πίσω τους, ο Βαλεντίμος πήρε τήν Κλεμάνς στην άγκυλιά του, τής γέμισε τό πρόσωπο από φιλιά με τό ο πάθος, με τόσο όρημ' ώστε τήν έκανε γέλια. Εκείνη κομμάστηκε από τό λαϊμό του, τόν φιλούσε κί' αυτή μ' όλη τή δύναμη τής γιά νά τού άποδείξει ότι τήν αγαπάς. Μονάχα που δέν είχαν σφρασεί τό κρεβάτι τους, γιάτι η Κλεμάνς τό πομπί είναν τόσο διασκευάσες έστρασε μονάχα τό σκέπασμα. Κί' ο Βαλεντίμος τώρα τή βοήθησε νά γυρίσει τά στρώματα. Ήμέρωσαν πιά. Όταν έβισαν νά κοιμη' ο ν. Τό καναρίνι τής Κλεμάνς, που τό κλουβί του εΐτανε κρημισμένο στό παράθυρο, άρχισε νά κελαιδάει πολύ γλυ-ά. Μέσα στί φτωχική καμαρούλα, κί' άπό τις παλιές κουρτνες του κρεβατιού, τὰ φτερά τής άγάτης άνοιγόκλειναν...

Μέ όλους τους ύπολογισμούς ο Βαλεντίμος κ' η Κλεμάνς άγούριζαν τή συζυγική τους ζωή με περιουσία από εικοσιντρείς πεντάρες. Τή Δευτέρα ξαναπήγαν καθίνας στό δουλειά του. Και η ημέρες περνούσαν και η ζωή κυλούσε. Στά τριάντα τής χρόνια, η Κλεμάνς, είχε άσχημνεί, τὰ ξανθά τής μαλλιά είχαν πάρει έν' άσχημο κίτρινο χρώμα και τὰ τρία παιδιά που έκανε τήν είχαν χαλάσει. Ο Βαλεντίμος είχε οίχτει στό κρασί, ή άνισία του είχε γίνει βαρεία, τὰ όμορφα μπράτσα τ' υ είχαν τραχύνει κί' είχαν άδυνατίσει από τό πλάνισμα. Τις η-μέρες τής πληρωμής, όταν ο μαραγκός γύριζε μεθυμένος, με τις τσέπες άδειανες, τό άντρογύνο άρχιζε τους καυγάδες, ένω τὰ μορτά τους υδραΐζαν. Σγά σιγά ή γυναικα συνείθισαν νά πηγαίνει νά παίρνει τόν άντρα τής από τήν ταβέρνα. Στό τέλος μάλιστα έμαθε και νά κάθει' εκεί, νά πίνει κί' αυτή τό μερδικό τής' άπό τις μισές, μέσα άπό τους κανόνες των τσιγαρών. Μά αγαπούσε πάντα τον άντρα τής, τόν εδικαιολογούσε μάλιστα, όταν τής έσκαζε κανένα σκαμπίλι. 'Εξ άλλου, είχε μείνει τίμα γυναικα' δέ μπορούσε νά τήν κατηγορήσει κανείς ότι πήγαινε με τόν πρώτο τυτόντα, όποις

'Ο Αιμίλιος Ζολά νεκρός

μερικές. Και, μέσα σ' αυτή τή ζωή των καυγάδων και τής αθλιότητας, μέσ' στή βρώμα ενός σπιτιού πουήμε συχνά χωρίς φωτιά και χωρίς φως, μέσα στον άργό έπισμό του άντρογύνου, ύπνηχαν, μέχρι θανάτου, στιγμές που κάτω από τίς κουρελιασμένες κουρτνες του κρεβατιού, ή άγάτη χτυπούσε χαιδευτικά τις φτωχικές τής.

Μετάφρ. Μήτσου Παπανικολάου

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ

ΜΙΑ ΨΕΥΤΙΚΗ... ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ο γαλλικός λιμνή τής Βιλαφράνς άναστατώθηκε τώρα τελευταία από μιὰ τρικυμία, ή οποία όμως ήταν... ψευτική και μάλιστα... κινηματογραφική! 'Ιδου τώρα πώς έγινε ή τρικυμία αυτή. Προκείμενο νά πάρουν μιὰ ταινία σ' ώρα μεγάλης θαλασσοταραχής είχαν τοποθετήσει στό λιμάνι πολλούς μοτέρ άεροπλάνων δυναμώς 400 ίππων, προορισμένους νά δημιουργήσουν τεχνητό θαλάσσιο άνεμο. 'Ανάμεσα στους μοτέρ αυτους και λίγο ψηλότερα είχαν τοποθετήσει ξύλινα κεκλιμένα επίπεδα από τὰ όποια χυνόταν νερό 1500 λιτρών.

'Ετσι από τὰ ισχυρά ρεύματα του άέρος που έπροκαλούσαν οι μοτέρ, και κίματα μεγάλα σηκωνονταν και τό νερό πουφεριε έσοκοπίζετο σέ άπόσπασι είκοσι μέτρον έν είδει ραβδαίας βροχής! Μέσα σ' όλη αυτή τήν πρωτοφανή θύελλα έχόρνεσε τρελλά ένα γιάτ, έπιπών στο όποιο έπαιζαν οι ήθοποιοί του κινηματογράφου.

'Η ψευτική τρικυμία έγινε νύχτα. 'Ηλεκτρικές λειπόν συστοιχίες έμιμοζόντο άστραπέσ και φώτιζαν όλα τὰ γύρω μέρη!

Γιά νά γίνη ή φαντασμαγορική αυτή σκηνή' εχρησίεστηκαν δύο όλόκληρες νύχτες, έδαπανήθησαν δέ 100 χιλιάδες φράγκα!...

